

Терещенко Діна Акрамівна,
к. держ. упр., доц.,
доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування,
Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків
ORCID 0000-0003-0633-0097

УДК 351:331.556

doi: 10.34213/tp.20.01.07

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Статтю присвячено дослідженню можливості використання державно-приватного партнерства як механізму розвитку людського капіталу в Україні.

Ключові слова: людський капітал, державно-приватне партнерство, освіта, охорона здоров'я, механізми державного управління.

Постановка проблеми. Поступовий перехід суспільства на інноваційний шлях соціально-економічного розвитку, що використовує концепції “економіки знань”, “зеленої економіки”, інноваційної модернізації передбачає залучення відповідного рівня людських ресурсів. Досягнення високого рівня конкурентоспроможності держави, посилення потреб в інтелектуальній праці, нових управлінських моделях, спроможних знаходити адекватні відповіді глобалізаційним викликам, визначають умови проєктування посиленних можливостей державного управління. Розширене відтворення та формування чинників розвитку людського капіталу: людських вмінь, навичок, компетенцій та трудових можливостей, забезпечення працездатності та підтримання фізичного стану, запобігання хворобам та лікування їх, у своїй основі забезпечується витратами у вигляді інвестицій.

Розвиток людського капіталу безперечно залежить і від формування якості життя, інфраструктурного забезпечення соціальних сфер, широкого доступу до суспільних послуг. Потреби та завдання цілевого розвитку лежать у площині реалізації державою значного кола суспільно важливих завдань, що вимагають відповідних фінансових ресурсів. Реформування системи надання соціальних послуг, необхідність у додаткових фінансових та технологічних ресурсах, упровадження інформаційних технологій запропонувало модель співробітництва держави та бізнесу на основі механізмів державно-приватного партнерства (далі – ДПП).

Усе більше інфраструктурних проєктів у світовій практиці реалізується за рахунок ДПП. Не стають винятком і проєкти у сфері освіти та охорони здоров'я. Нові механізми співфінансування та співпраці як прямо, так і опосередковано мають вплив на формування людського капіталу, причому довгострокові проєкти посилюють економічні та соціальні результати в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження використання ДПП як механізму розвитку людського капіталу розглянуто у працях А. Борисенкової, Дж. Гідеона, Р. Жердева, В. Колеснікова, І. Макарова, М. Мельникова, О. Недоспасової, О. Толмачова та ін. Зважаючи на важливість визначення шляхів та механізмів розвитку людського капіталу в Україні шляхом ДПП, доцільним є проведення дослідження зазначеної проблематики.

Метою статті є дослідження можливості використання ДПП як механізму розвитку людського капіталу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Вирішення завдань, спрямованих на людський розвиток, передбачає значне інфраструктурне забезпечення, що відповідає сучасним потребам та формує стандарти якості життя. Доступність соціальної інфраструктури та культурне середовище впливають на реалізацію можливості розвитку головного капіталу інформаційної епохи – людського капіталу [1; 2]. Тренди, спричинені еволюцією інформаційного суспільства, передбачають відповідну спрямованість. Н. Бонтіс доводить, що соціально-економічний процес розвитку людського капіталу в міру становлення інформаційного суспільства характеризується переважанням інформаційних технологій і стає вирішальною умовою і метою державного регулювання суспільного знання, яке приносить все більш високі економічні результати [3].

У науковій літературі розглядають такі види інвестицій у людський капітал: витрати на освіту, у т. ч. загальну та спеціальну, підвищення рівня знань, умінь і навичок; витрати на охорону здоров'я; витрати на мобільність. Але інвестування в людський капітал є комплексною діяльністю, що не обмежується інвестиціями в охорону здоров'я, освіту та культуру, а ще передбачає інвестування в людину для її зацікавлення в саморозвитку та розвитку підприємства [4].

Уряди різних країн, намагаючись забезпечити потреби в інвестиційних ресурсах, спрямованих на формування людського капіталу, стикаються з проблемою дефіциту коштів у державних бюджетах. Лише зусиллями держави вирішувати зазначену проблематику стає дедалі важче, отже пошук альтернативних варіантів стає актуальною тематикою. В останнє десятиліття ландшафт партнерських відносин у галузі міжнародного розвитку швидко змінювався, що викликало значний перерозподіл ролей між державою та приватним сектором. ДПП стало ключовою формою визначення, надання та оцінювання охорони здоров'я та освіти в країнах, що розвиваються. Передбачається, що ДПП можуть сприяти усуненню нерівності в наданні державних послуг та доступі до них, забезпечуючи справедливий і ефективний розподіл ресурсів. ДПП розглядають як важливий механізм фінансування розвитку в підтримку Цілей у галузі сталого розвитку (ЦСР) [5]. Відповідно до встановлених ЦСР, у концепції партнерських відносин між урядами, приватним сектором і громадянським суспільством ДПП визначено як партнерські відносини, засновані на принципах і цінностях, спільному баченні та спільних цілях, які мають за основу людей і планету та повинні упроваджуватися на глобальному, регіональному, національному та місцевому рівнях. Мета партнерства визначається в залученні приватних ресурсів для досягнення ЦСР. Відповідно до Цілі 17, встановлено необхідність заохочення та просування ефективних ДПП, спираючися на досвід і стратегії партнерства з ресурсами [6].

Відповідно до сформованої державної політики, що упроваджується у стратегічних документах, ДПП може забезпечити надання необхідних ресурсів та можливостей у процесі реалізації проектів сфери освіти, науки та охорони здоров'я, таким чином посилюючи можливості механізмів державного управління розвитком людського капіталу (рис. 1). Слід зазначити, що дефініція ДПП, охоплюючи широкий спектр угод у різних секторах, має різні

тлумачення. Проте спільним для всіх є поняття загального фінансового та управлінського механізму між державним і приватним секторами, що призводить до значного збільшення інвестування на заходи в галузях охорони здоров'я та освіти, отриманого з національних бюджетів або допомоги [5].

Рис. 1. Застосування ДПП як механізму розвитку людського капіталу

Важливим є інноваційний бік проектів ДПП, що, безперечно, потребує залучення до реалізації інноваційних рішень висококваліфікованих фахівців. Таке завдання передбачає підготовку фахівців відповідних напрямів шляхом безперервного цільового навчання, перепідготовки, стажування за кордоном, підвищення кваліфікації, пошук та залучення персоналу необхідної кваліфікації, навчання фахівців органів державної влади для виконання функцій держави у процесі реалізації проектів ДПП. У разі успішної реалізації проектів ДПП за участю держави, бізнесу, суб'єктів громадянського суспільства забезпечується вирішення важливих соціальних та гуманітарних проблем суспільства, отже безпосередньо відбувається вплив на людський розвиток, підвищення якості життя через відповідні сфери: освіти, медицини, культури, охорони довкілля та ін. Аналізуючи напрями реалізації проектів ДПП соціальної інфраструктури, слід визначити, що переважна більшість

спрямовано на створення нових робочих місць (у т. ч. в бюджетній сфері, побутовому обслуговуванні, торгівлі, страховому бізнесі та банківському секторі), розширення вакансій у високотехнологічних сферах, покращання системи охорони здоров'я, збільшення напрямів спеціалізації та якості освітніх послуг, міграційні процеси, зростання безпеки суспільства та людини, зростання показників, що визначають якість життя. Реалізація проектів ДПП у сфері освіти та науки забезпечує потреби суспільства в освітніх послугах, у формуванні конкурентоспроможних фахівців, розвитку інноваційних технологій, створенні науково-технічних знань, оптимізації управлінських функцій у соціальній сфері [7]. Одним із головних елементів процесу розвитку інноваційного виробництва є творча людина, а його людський капітал стає головним ресурсом сучасного інноваційного виробництва на основі генерації нових знань [8, с. 167].

Основою розвитку інноваційної діяльності має бути діалогова взаємодія держави, науки, освіти, бізнесу та суспільства за допомогою використання різних форм ДПП для вирішення завдань економічного зростання та інноваційної ефективності, що передбачає залучення представників науки, освіти, бізнесу і суспільства в активну інноваційну діяльність із технологічного вдосконалення економіки. У результаті реалізації ДПП відбуваються інновації: наукових досліджень, управління інноваційними знаннями, трансфер інновацій, розроблення інноваційних технологій. У сфері освіти ДПП сприяє розвитку інновації та інформатизації освітнього середовища, забезпеченню творчої самореалізації особистості, підготовці компетентного фахівця. Освітні установи отримують додаткове фінансування для розвитку матеріально-технічної бази та підвищення фінансової забезпеченості наукових досліджень, можливості формування нової моделі інтегрованого освітнього комплексу, розвитку конкурентоспроможності ринку освітніх послуг, апробації сучасних моделей навчально-наукової, виробничої та інституційної інтеграції, отримання державних дотацій і субсидій [9].

Розвиток ДПП з нагромадження людського капіталу можна розглядати не тільки як важливе джерело стратегічного розвитку інноваційно орієнтованих підприємств, але і як інструмент економічної підтримки національних пріоритетів у розвитку науки, технологій і техніки, умову перетворення науково-технологічного потенціалу держави на реальні конкурентні переваги національної економіки [10, с. 76].

З метою реалізації спільних освітніх проектів на базі ДПП бізнес бере участь в удосконаленні матеріальної бази освітніх установ, забезпеченні системи підготовки унікальних фахівців, залученні коштів від інших суб'єктів господарювання. Від розвитку ДПП в освіті залежить створення інноваційної інфраструктури навчальних закладів: малих інноваційних підприємств, центрів трансферу технологій, бізнес-інкубаторів, центрів колективного користування та ін. Унікальна комбінація можливостей державного та приватного секторів, що виникає в ДПП в освіті, визначає високий потенціал інноваційних підходів до створення інфраструктури освіти в рамках ДПП [11]. У процесі нагромадження людського капіталу драйверами розвитку виступають інноваційні, економічні, соціальні та інституційні чинники (табл. 1), які можуть мати характер як рушійних, так і струмувальних сил, що повинно коригуватися впливом механізмів державного управління у процесі нагромадження людського капіталу.

Таблиця 1

“Поле сил” для ДПП з нагромадження людського капіталу [12]

Рушійні сили	Стримувальні сили
Інноваційні	
Формування економіки, заснованої на знаннях; створення інноваційних територіальних кластерів; інтеграція сфери вищої освіти з фінансовими інститутами розвитку; формування стратегічних альянсів ДПП у сфері вищої освіти	–
Економічні	
Інвестиційна привабливість вищої освіти як пріоритет державної політики; розвиток ринків у сфері вищої освіти; зростання цінності нематеріальних активів; стимуляційна роль оподаткування; розширення практики оцінювання ефективності інвестицій у сферу вищої освіти в термінах грошових потоків	Низький рівень доходів населення; короткостроковість інвестиційної активності бізнесу; неясність економічних перспектив реформи освіти; невизначеність сигналів ринку праці; неповнота інформації про об’єкт інвестування; невідповідність якості освіти до очікувань інвестора; складність оцінювання кінцевого результату інвестицій
Соціальні	
Різноманітність кар’єрних траєкторій; розширення сфер застосування строкових трудових контрактів; висока значущість освіти в системі цінностей; корпоративна соціальна відповідальність	Зниження чисельності працездатного населення; ставлення до освіти як до споживчого блага
Інституційні	
Розвиток громадських інститутів управління інвестиціями; видова професійна стандартизація для оцінювання професійних знань і компетенцій; популяризація незалежних рейтингів закладів вищої освіти	Складність зовнішнього контролю ефективності інвестицій; недостатність зв’язку освітніх програм із реаліями діяльності підприємств; асиметрія інформації про якість вищої освіти; недостатня орієнтація освітніх програм на запити клієнта

Всесвітня організація охорони здоров’я, з огляду на необхідність створення ДПП, розглядає інститут ДПП як основу у справі досягнення здоров’я для всіх груп населення та проголошує основними цілями: забезпечення загального доступу до основних лікарських засобів і медичних послуг; активізацію та поглиблення наукових розробок і досліджень; профілактику ранньої смертності, захворюваності та інвалідності; придбання знань і практичного досвіду у приватного сектору [13].

У секторі охорони здоров’я ДПП визначається як об’єднання сукупності учасників для спільної мети поліпшення здоров’я населення на основі взаємно узгоджених ролей і обов’язків. Уряди в усьому світі розширили використання ДПП в секторі охорони здоров’я, зокрема для реструктуризації лікарень, розвитку центрів охорони здоров’я та створення електронних медичних баз пацієнтів [14].

Механізм взаємодії держави та бізнесу у сфері охорони здоров'я полягає в зобов'язанні держави розміщувати у приватному секторі економіки на довгостроковій основі соціальне замовлення на послуги: створення, реконструкція, технологічне оснащення нового, переобладнання (заміна основних фондів) або модернізація наявного медичного закладу; технічне обслуговування та експлуатація інфраструктури лікувально-профілактичного закладу; надання медичних послуг населенню в рамках державного соціального замовлення. Приватний сектор бере на себе зобов'язання і відповідальність за надання послуг відповідно до критеріїв і стандартів, встановлених державним замовленням, а також зобов'язується утримувати, розвивати або створювати нові та реконструювати наявні активи, необхідні для підтримки якості та кількості послуг, що надаються населенню. Показниками соціального ефекту для сфери охорони здоров'я є: ступінь задоволеності населення послугами сфери охорони здоров'я; забезпеченість населення закладами охорони здоров'я та медичним персоналом; рівень сервісу; зростання якості життя населення завдяки отриманню високоякісних послуг [15].

Основними формами ДПП в охороні здоров'я можуть бути: будівництво нових або реконструкція тих, що існують, приватних медичних центрів за сприяння держави; передача інвестору будівель медичних установ на умовах будівництва нових будівель для цих установ в інших місцях [16].

Відповідно до різноманітних форм використання ДПП в секторі охорони здоров'я, необхідно дотримуватися певного стратегічного бачення, що дозволить більш ефективно застосовувати партнерські відносини держави та приватного сектору (табл. 2).

Таблиця 2

Основні напрями стратегій розроблення і просування ДПП
в наданні лікарняних послуг [17]

Напрямок	Зміст
Зміни в політиці і законах	Стабільність у державній політиці, поліпшення і вдосконалення страхування та страхових організацій, конкурентне ціноутворення, баланс між ціною та якістю в секторі охорони здоров'я, реформа й актуалізація тарифів
Соціально-культурні зміни	Зміни в культурі та громадській думці та залучення довіри людей, зміна парадигми уряду щодо ставлення до приватного сектору, повна підтримка партнерства з приватним сектором з боку держави та осіб, які приймають рішення в секторі охорони здоров'я
Удосконалення наявних механізмів і процесів	Створення сильного і єдиного суб'єкта для управління відносинами із приватним сектором, прозорість і належне управління структурами, що існують, та реалізація їх, розроблення справедливих договорів уряду відповідно до проекту, надання інфраструктури для реалізації
Фінансування і капітальне будівництво	Встановлення умов для залучення інвесторів, стимули для інвесторів, урядові гарантії на придбання послуги, а також вигоди інвесторів

Модель ДПП має значний потенціал, який у поєднанні з виваженою політикою держави надасть можливість формувати додаткову медичну спеціалізовану інфраструктуру, підвищувати якість надання послуг у секторі охорони здоров'я, розробляти сучасну медичну продукцію та розширювати доступ населення до широкого асортименту медичних послуг [18].

Враховуючи можливості ДПП щодо залучення необхідних інвестицій, ефективне управління проектами, зазначений спосіб взаємодії у сферах освіти, наукової діяльності та охорони здоров'я є перспективним шляхом реалізації державної політики як у вищевказаних сферах діяльності, так і в якості механізму, що реалізує одне з важливих завдань – розвиток людського капіталу. Зважаючи на складнощі, що існують сьогодні в освітній та медичній сферах, на потреби, що висувуються внаслідок процесів глобалізації, євроінтеграційного тренду, широкої інформатизації, використання ДПП необхідно передбачити як ключовий елемент реалізації проектів стратегічного розвитку відповідних соціальних галузей. Необхідним є визначення пілотних регіональних проектів ДПП у сфері освіти, науки, охорони здоров'я для опрацювання практичних аспектів сучасних форм співпраці держави, суб'єктів підприємницької діяльності, закладів освіти та охорони здоров'я.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Дослідження можливості використання ДПП як механізму розвитку людського капіталу доводить, що нинішній стан інфраструктурного та технічного забезпечення сфери освіти, науки та охорони здоров'я передбачає проведення кардинальних змін та модернізації відповідно до потреб, що існують у сучасному суспільстві. Зазначені зміни потребують суттєвих інвестицій, наявності розгалуженої інноваційної інфраструктури, технологічного забезпечення. Одним із дієвих способів розвитку сфери освіти, науки та охорони здоров'я визначають ДПП, яке може надати можливість взаємовигідного для вказаних сфер діяльності, держави, приватного власника та громадянського суспільства результату. У свою чергу, створення високих стандартів у сферах освіти, науки та охорони здоров'я, підвищення показників якості життя, результатів науково-освітньої діяльності сформує передумови для підвищення показників людського капіталу, а в підсумку посилить економічне зростання країни. У подальших дослідженнях слід зосередитися на правових та економічних механізмах державного управління, які прискорять упровадження моделей ДПП з метою комплексного розвитку людського капіталу в Україні.

Список використаних джерел*

1. Рискибой Н. Комплексный анализ территориальной доступности социальной инфраструктуры: методика проведения. *Экономика в теории и на практике: актуальные вопросы и современные аспекты* : сб. ст. III Междунар. науч.-практ. конф. Пенза : МЦНС "Наука и Просвещение", 2020. С. 180–183.
2. Макаров И. Н., Колесников В. В. Национальная инфраструктура и государственно-частное партнерство: потребности современной экономики. *Креативная экономика*. 2012. № 5. С. 50–54.
3. Bontis N. Managing Organizational Knowledge by Diagnosis Intellectual Capital: framing and advancing the state of the field. *International Journal of Technology Management*. 1999. № 18. P. 433–463.
4. Романчук К. А. Человеческий капитал: понятие и его составляющие. *Экономика в теории и на практике: актуальные вопросы и современные аспекты* : сб. ст. III Междунар. науч.-практ. конф. Пенза : МЦНС "Наука и Просвещение", 2020. С. 55–57.
5. Gideon J., Unterhalter E. Exploring public private partnerships in health and education: a critique. *Journal of International and Comparative Social Policy*. 2017. Vol. 33. № 2. P. 136–141.
6. Goal 17: Revitalize the global partnership for sustainable development. URL: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>.
7. Kruhlov V. V., Tereshchenko D. A. Public-Private Partnership as Tool for Developing Regional Labor Potential. *Sci. innov.* 2019. № 15 (6). P. 5–13.

8. Толмачев О. М., Борисенкова Л. Н. Политэкономический аспект категории “человеческий капитал”. *Известия ТулГУ. Экономические и юридические науки*. Вып. 3, ч. I. Тула : Изд-во ТулГУ, 2015. С. 167–173.

9. Толмачев О. М., Борисенкова Л. Н. Роль государственно-частного партнерства в эффективном использовании человеческого капитала. *Вестник Моск. гос. областного ун-та*. Серия : Экономика. 2017. № 3. С. 8–15.

10. Недоспасова О. П. Корпоративные инвестиции в человеческий капитал как условие инновационного развития отечественной промышленности. *Вестник Томского гос. пед. ун-та*. 2013. № 12 (140). С. 72–77.

11. Мельников М. С. Использование государственно-частного партнерства в образовании. *Российское предпринимательство*. 2017. № 18 (3). С. 303–308.

12. Недоспасова О. П. “Поле сил” для государственно-частного партнерства по инвестированию в человеческий капитал (на примере Томской области). *Региональная экономика: теория и практика*. 2013. № 43. С. 37–42.

13. Нисан Б. А. Научное обоснование организационных подходов к государственно-частному партнерству в здравоохранении : автореф. дис. ... д-ра мед. наук: 14.02.03). Москва, 2014. 48 с.

14. Torchia M., Calabrò A. Increasing the governance standards of public-private partnerships in healthcare. *Evidence from Italy. Public Organization Review*. 2018. № 18 (1). P. 93–110.

15. Жердев Р. А. Государственно-частное партнерство как драйвер развития отечественного здравоохранения. *Российское предпринимательство*. 2015. № 16 (18). С. 3125–3138.

16. Захарова Е. Н., Ковалева И. П. Межфирменная интеграция и государственно-частное партнерство в региональной системе медицинских услуг. Майкоп : Изд-во АГУ, 2015. 196 с.

17. Sadeghi A. et al. Strategies to develop and promote public-private partnerships (PPPs) in the provision of hospital services in Iran: a qualitative study. *Electronic physician*. 2016. № 8 (4). P. 2208–2214.

18. Круглов В. В. Державно-приватне партнерство в секторі охорони здоров'я. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2018. Вип. 3. С. 61–64.

* Список складено в порядку посилань.

References

1. Ryskyboi, N. (2020). Comprehensive analysis of the territorial accessibility of social infrastructure: methodology. *Ekonomyka v teoryi y na praktyke: aktualnye voprosy y sovremennye aspekty: sbornyk statei III Mezhdunarodnoi nauchno-praktycheskoi konferentsyy*. Penza : MTsNS “Nauka y Prosveshchenye”, 180–183 [in Russian].

2. Makarov, Y.N. and Kolesnykov, V.V. (2012). National Infrastructure and Public-Private Partnerships: The Needs of a Modern Economy. *Kreatyvnaia ekonomika*, 5, 50–54 [in Russian].

3. Bontis, N. (1999). Managing Organizational Knowledge by Diagnosis Intellectual Capital: framing and advancing the state of the field. *International Journal of Technology Management*, 18, 433–463.

4. Romanchuk, K.A. (2020). Human capital: the concept and its components. *Ekonomyka v teoryi y na praktyke: aktualnye voprosy y sovremennye aspekty: sbornyk statei III Mezhdunarodnoi nauchno-praktycheskoi konferentsyy*. Penza : MTsNS “Nauka y Prosveshchenye”, 55–57 [in Russian].

5. Gideon, J. and Unterhalter, E. (2017). Exploring public private partnerships in health and education: a critique. *Journal of International and Comparative Social Policy*, vol. 33, is. 2, 136–141.

6. Goal 17: Revitalize the global partnership for sustainable development. URL: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>.

7. Kruhlov, V.V. and Tereshchenko, D.A. (2019). Public-Private Partnership as Tool for Developing Regional Labor Potential. *Sci. Innov*, 15 (6), 5–13.

8. Tolmachev, O.M. and Borysenkova, L.N. (2015). Political-economic aspect of the category “human capital”. *Yzvestyia TulHU. Ekonomycheskye y yurydycheskye nauky*, vol. 3, is. 1. Tula : Yzd-vo TulHU, 167–173 [in Russian].

9. Tolmachev, O.M. and Borysenkova, L.N. (2017). The role of public-private partnerships in the effective use of human capital. *Vestnyk Moskovskoho hosudarstvennogo oblastnogo unyversyteta, Seryia : Ekonomika*, 3, 8–15 [in Russian].

10. Nedospasova, O.P. (2013). Corporate investment in human capital as a condition for the innovative development of domestic industry. *Vestnyk Tomskoho hosudarstvennoho pedahohycheskoho unyversyteta*, 12 (140), 72–77 [in Russian].
11. Melnykov, M.S. (2017). The use of public-private partnerships in education. *Rossyiskoe predprynymatelstvo*, 18 (3), 303–308 [in Russian].
12. Nedospasova, O.P. (2013). “Field of forces” for public-private partnership for investing in human capital (for example, the Tomsk region). *Rehyonalnaia ekonomyka: teoriya y praktyka*, 43, 37–42 [in Russian].
13. Nysan, B.A. (2014), “The scientific rationale for organizational approaches to public-private partnerships in healthcare”, Abstract of Ph.D. dissertation, Public health and healthcare, Moscow [in Russian].
14. Torchia, M., Calabrò, A. (2018). Increasing the governance standards of public-private partnerships in healthcare. *Evidence from Italy. Public Organization Review*, 18 (1), 93–110.
15. Zherdev, R.A. (2015). Public-private partnership as a driver for the development of domestic health care. *Rossyiskoe predprynymatelstvo*, 16 (18), 3125–3138 [in Russian].
16. Zakharova, E.N. and Kovaleva, Y.P. (2015). Mezhyfirmennaiayntehratsiyayhosudarstvenno-chastnoe partnerstvo v rehyonalnoi systeme medytsynskykh usluh [Intercompany integration and public-private partnership in the regional system of medical services]. Maikop : yzd-vo AHU [in Russian].
17. Sadeghi, A. et al. (2016). Strategies to develop and promote public-private partnerships (PPPs) in the provision of hospital services in Iran: a qualitative study. *Electronic physician*, 8 (4), 2208–2214.
18. Kruhlov, V.V. (2018). Sovereign-private partnership in the health sector. *Publichne upravlinnia ta administruvannia v Ukraini*, 3, 61–64 [in Ukrainian].

Tereshchenko D. A.,

PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of Management and Public Administration Department,

*Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture,
Kharkiv*

ORCID 0000-0003-0633-0097

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS THE STIMULATING DEVICE FOR HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT

The article is concerned with research of the possibility of use of public-private partnership as the stimulation device for human capital development in Ukraine. Achieving of sustainable development goals involves the realization by the government of socially important tasks, which require corresponding financial resources. Reforming of the social service system, the necessity for additional financial and technological resources, practical implementation of information technologies have established an effective cooperation model between government and business on the base of public-private partnership (PPP) mechanisms. PPP mechanisms influence on human capital development due to implementation of the projects in the spheres of education, science and public health service, providing economic and social results. The problematic that exists in educational and medical spheres today enforces the necessity in usage of PPP that should become an important element in development of strategic modernization of the projects of the corresponding social sectors.

It is proved that the innovative part of PPP projects is important, that definitely requires involvement of highly-skilled professionals in the realization of innovative solutions. It is stated that such task involves training of specialists as per corresponding sectors by means of life-long learning education, retraining, international internship, continuing education; search and recruitment of staff of necessary qualification, training of professionals of government bodies for function execution as the government in the realization process of public-private partnership projects. In the case of successful implementation of PPP projects, the solution of important social and humanitarian problems of the society is provided, and hence, human development, improvement of life quality through the corresponding spheres: education, medicine, culture, environmental protection and others are affected. It is noted that the state should play a key part both as an organizer, as a coordinator and as an entity of cooperation in the system of state institutions, and civil society entities..

Keywords: human capital, public and private partnership, education, public health service, government control mechanisms.

Надійшла до редакції 20.02.2020 р.